महाराष्ट्र नागरी सेवा राजपत्रित संयुक्त पूर्व परीक्षा - 2025

2025

E21

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक BOOKLET NO.
324459

संच क्र. **C**

प्रश्नपुस्तिका
पेपर – I

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा–क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा–क्रमांक	P	N	0	4	8	0	0	0

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर–क्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्न–क्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षा कक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. स्पर्धा परीक्षा घेण्यासाठी, प्राधिकृत केलेली, नेमलेली किंवा कर्तव्ये सोपविलेली कोणतीही व्यक्ती, प्रश्नपुस्तिका उघडण्यासाठी व वितरित करण्यासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी अशी प्रश्नपुस्तिका किंवा तिचा कोणताही भाग किंवा तिची प्रत उघडणार नाही, फोडणार नाही किंवा ताब्यात घेणार नाही किंवा पाहणार नाही किंवा सोडविणार नाही किंवा सोडविण्यास सहाय्य करणार नाही; असे केल्यास "महाराष्ट्र स्पर्धा परीक्षा (अनुचित मार्गांस प्रतिबंध) अधिनियम – 2024" मधील तरतुदीनुसार सदर व्यक्ती तीन वर्षांपेक्षा कमी नसेल परंतु, जी पाच वर्षांपर्यंत वाढविता येईल इतक्या मुदतीची कारावासाची शिक्षा आणि दहा लाख रुपयांपर्यंतच्या द्रव्यदंडास पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

1. 11 एप्रिल 1942 रोजी काँग्रेस वर्किंग कमिटीने ______________ नाकारण्यासाठी ठराव पारीत केला.

(1) क्रिप्स प्रस्ताव
(2) अलिगड योजना
(3) कर्झन योजना
(4) लतिफ योजना

On 11th April 1942, a resolution was passed by the Congress Working Committee rejecting ______________.

(1) Cripps Proposal
(2) Aligarh Scheme
(3) Curzon Plan
(4) Latifs Scheme

2. मवाळांना शांत करण्यासाठी आणि मुस्लिमांचे समर्थन मिळवण्यासाठी इंग्रज सरकारने इंडियन कौन्सिल ॲक्ट, 1909 च्या द्वारे __________ केल्या.

(1) मॉर्ले-मिंटो सुधारणा
(2) मॉंटेग्यू चेम्सफर्ड सुधारणा
(3) भारतीय शिक्षण सुधारणा
(4) भारतीय नागरी सेवा सुधारणा

In order to appease the moderates and win over the support of the Muslims, the British Government introduced the ______ through the Indian Councils Act, 1909.

(1) Morley-Minto Reforms
(2) Montague Chelmsford Reforms
(3) Indian Educational Reforms
(4) Indian Civil Service Reforms

3. ''सुधारकांना आपले आईवडील, पत्नी, मुली आणि देशबांधव अशा सर्व निकटवर्तीयांचा विरोध पत्करून जगण्याचा प्रवास करावा लागतो.'' हे सांगणारे वामनराव माधवराव कोल्हटकर हे समाज सुधारक ____________ येथील होते.

(1) विदर्भ
(2) मराठवाडा
(3) पुणे
(4) कोल्हापूर

"Reformers have to face opposition from our near and dear ones – parents, wives, daughters and countrymen with whom we have to travel through life." This was said by the social reformer Wamanrao Madhavrao Kolhatkar, who hailed from ______________.

(1) Vidarbha
(2) Marathwada
(3) Pune
(4) Kolhapur

4. मुघलकालीन न्यायव्यवस्थेतील शिक्षा आणि शिक्षेचे स्वरूप यांच्या अचूक जोड्या जुळवा.

स्तंभ 'अ' (शिक्षा)	**स्तंभ 'ब' (शिक्षेचे स्वरूप)**
अ. हद्द	i. जशास तसे
ब. ताझीर	ii. मानहानी, धिंड काढणे
क. किस्सास	iii. ताकीद, समज वा हद्दपार
ड. तशहीर	iv. मृत्युदंड, हातपाय तोडणे

	अ	ब	क	ड
(1)	iii	i	iv	ii
(2)	ii	iii	i	iv
(3)	iv	iii	i	ii
(4)	iii	i	ii	iv

Match the correct pairs of punishment and forms of punishment in the Mughal Judicial System.

Column 'A' (Punishment)	**Column 'B' (Forms of Punishment)**
a. Hadd	i. Tit for Tat
b. Tazir	ii. Defamation, to expose to disgrace
c. Qisas	iii. Warning, admonish or banishment
d. Tashir	iv. Death penalty, amputation

	a	b	c	d
(1)	iii	i	iv	ii
(2)	ii	iii	i	iv
(3)	iv	iii	i	ii
(4)	iii	i	ii	iv

5. बॅ. चित्तरंजन दास यांनी 1917 मध्ये केलेल्या चार प्रसिद्ध भाषणांना एकत्र करून खालीलपैकी कोणते पुस्तक प्रसिद्ध करण्यात आले ?

(1) इंडियन्स ऑफ इंडिया
(2) इंडिया फॉर इंडियन्स
(3) इंडिया ॲन्ड इंडियन्स
(4) इंडियन्स फॉर इंडिया

Which of the following books was published by combining four famous speeches delivered by Barrister Chittaranjan Das in 1917 ?

(1) Indians of India
(2) India for Indians
(3) India and Indians
(4) Indians for India

6. हैदराबाद संस्थान विलीनीकरणात मार्गदर्शक म्हणून भूमिका बजावणारे लेफ्टनेंट जनरल कोण होते ?

(1) के. एम. करीअप्पा
(2) राजेंद्र सिंग
(3) एस. एम. श्रीनागेश
(4) सर रॉबर्ट लॉकहार्ट

Who was the Lieutenant General who played a guiding role in the merger of Hyderabad State ?

(1) K. M. Cariappa
(2) Rajendra Singh
(3) S. M. Srinagesh
(4) Sir Robert Lockhart

---

7. मुघल बादशहा अकबराने इ. स. 1584 मध्ये ''खान-ए-खानान'' ही पदवी कोणाला दिली होती ?

(1) अबुल फजल
(2) मिया तानसेन
(3) अब्दुल रहीम
(4) हकीम हुमाम

Mughal Emperor Akbar bestowed the title of "Khan-e-Khanan" to whom in A. D. 1584 ?

(1) Abul Fazal
(2) Miya Tansen
(3) Abdul Rahim
(4) Hakim Humam

---

8. सन 1877 मध्ये भरलेल्या 'महान दिल्ली दरबाराचे' वर्णन 'भारतीय संसद' म्हणून कोणी केले ?

(1) म. गो. रानडे
(2) के. टी. तेलंग
(3) एस. एच. चिपळूणकर
(4) ग. वा. जोशी

In 1877, 'The Great Delhi Darbar' was held, who described it as, 'An Indian Parliament' ?

(1) M. G. Ranade
(2) K. T. Telang
(3) S. H. Chiplunkar
(4) G. V. Joshi

---

9. 'दिवाण-ए-अमीर-ए-कोही' नावाचे स्वतंत्र खाते कोणी स्थापन केले ?

(1) अलाउद्दीन खिलजी
(2) मुहम्मद बिन तुघलक
(3) बल्बन
(4) फिरोज शाह तुघलक

Who set up the separate department called, 'diwan-i-amir-i-kohi' ?

(1) Alauddin Khalji
(2) Muhammad bin Tughlaq
(3) Balban
(4) Firoz Shah Tughlaq

---

10. 'जातीभेद विवेकसार' हे पुस्तक ______________ यांनी लिहीले.

(1) महात्मा ज्योतिबा फुले (2) तुकाराम तात्या पडवळ

(3) विठ्ठल रामजी शिंदे (4) भाऊराव पायगोंडा पाटील

The book, 'Jatibhed Viveksar' was written by ______________.

(1) Mahatma Jyotiba Phule (2) Tukaram Tatya Padval

(3) Vitthal Ramji Shinde (4) Bhaurao Paigonda Patil

---

11. पंचशील तत्वांचा पुरस्कार प्रथम भारत व चीन या देशांनी केला तेव्हा भारताचे पंतप्रधान व चीनचे पंतप्रधान कोण होते ?

अ. पंडित नेहरू व चाऊ-एन-लाय

ब. पंडित नेहरू व डॉ. सन-यत-सेन

क. इंदिरा गांधी व माओ-त्से-तुंग

ड. पंडित नेहरू व माओ-त्से-तुंग

(1) अ आणि ब (2) क आणि अ (3) क आणि ड (4) फक्त अ

Who were the Prime Ministers of India and China while accepting the Panchashil Principles ?

A. Pandit Nehru and Zhou Enlaay

B. Pandit Nehru and Dr. San-Yat-Sen

C. Indira Gandhi and Mao-Tse-Tung

D. Pandit Nehru and Mao-Tse-Tung

(1) A and B (2) C and A (3) C and D (4) Only A

---

12. 'विधवा वपन अनाचार' हे पुस्तक ___________ यांनी लिहीले.

(1) व्यंकटेश रंगो कट्टी (2) विष्णुशास्त्री पंडित

(3) बाळशास्त्री जांभेकर (4) गोपाळ गणेश आगरकर

The book 'Vidhava Vapan Anachar' was written by ___________.

(1) Vyankatesh Rango Katti (2) Vishnushastri Pandit

(3) Balshastri Jambhekar (4) Gopal Ganesh Agarkar

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

13. पुढील राजे व त्यांची राजघराणी यांच्या जोड्या जुळवा.

अ.	अपराजीत	I.	पल्लव
ब.	आदित्य – I	II.	चोळ
क.	विजयालय	III.	चोळ राज घराण्याचा संस्थापक
ड.	भोज – I	IV.	गुर्जर

(1) अ – II, ब – III, क – I, ड – IV
(2) अ – I, ब – II, क – III, ड – IV
(3) अ – IV, ब – III, क – II, ड – I
(4) अ – I, ब – II, क – IV, ड – III

Match the following Kings and their dynasties.

A.	Aparajita	I.	Pallava
B.	Aditya – I	II.	Chola
C.	Vijayalaya	III.	Founder of Chola dynasty
D.	Bhoja – I	IV.	Gurjara

(1) A – II, B – III, C – I, D – IV
(2) A – I, B – II, C – III, D – IV
(3) A – IV, B – III, C – II, D – I
(4) A – I, B – II, C – IV, D – III

---

14. खालीलपैकी कृष्णदेवराय यांच्याशी संबंधित योग्य विधाने कोणती ?

अ. विजयनगरच्या साम्राज्याचा सत्ताधीश कृष्णदेवराय याने 'अमुक्तमाल्यदा' हा काव्य ग्रंथ लिहला.
ब. 'आंध्र भोज', 'अभिनव भोज' असे या राजास संबोधले जात असे.
क. पेद्दना हा महान तेलगू कवी कृष्णदेवरायाच्या दरबारात होता.
ड. कृष्णदेवराय हा संगम राजघराण्यातील होता.

(1) फक्त अ आणि ब
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त ब, क आणि ड

Which of the following statements are correct about Krishnadevaraya ?

a. Ruler of Vijayanagar Empire Krishnadevaraya wrote 'Amuktamalyada' epic poem.
b. Took title as 'Andhra Bhoja', 'Abhinava Bhoja'.
c. Peddana was a prominent Telugu poet in the court of Krishnadevaraya.
d. Krishnadevaraya was from Sangama dynasty.

(1) Only a and b
(2) Only b and c
(3) Only a, b and c
(4) Only b, c and d

15. ________ या समाजाचे सदस्य होण्यासाठी; ''व्यक्तीला, ख्रिश्चनांनी बनवलेला पाव व मुस्लिमांच्या हातातील पाणी पिणे बंधनकारक होते''.

(1) ब्राह्मो समाज

(2) आर्य समाज

(3) प्रार्थना समाज

(4) सत्यशोधक समाज

To become a member of ________; "Person had to eat bread prepared by Christians and drink water at the hands of Muslims".

(1) Brahmo Samaj

(2) Arya Samaj

(3) Prarthana Samaj

(4) Satyashodhak Samaj

16. 2011 च्या जनगणनेनुसार, कोणत्या केंद्रशासित प्रदेशात अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी सर्वाधिक आहे ?

(1) चंदीगड (2) लक्षद्विप

(3) दादरा-नगर हवेली (4) दिल्ली

According to the 2011 census, which Union Territory has the highest percentage of scheduled tribe population ?

(1) Chandigarh (2) Lakshadweep

(3) Dadra-Nagar Haveli (4) Delhi

17. 2011 च्या भारतीय जनगणनेनुसार, राजस्थान राज्याचा साक्षरता दर सर्वात कमी ________ इतका होता.

(1) 55.42% (2) 61.8%

(3) 66.11% (4) 65.39%

According to the 2011 census of India, the State of Rajasthan had the lowest literacy rate of ________.

(1) 55.42% (2) 61.8%

(3) 66.11% (4) 65.39%

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

18. खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

(1) भारताच्या मुख्य भूमीचे उत्तरेकडील टोक लडाखमधील दफ्दार आहे.

(2) भारताच्या मुख्य भूमीचे दक्षिणेकडील टोक तामिळनाडूमधील कन्याकुमारी आहे.

(3) भारताच्या मुख्य भूमीचे पूर्वेकडील टोक आसाममधील किबिथू आहे.

(4) भारताच्या मुख्य भूमीचे पश्चिमेकडील टोक गुजरातमधील गुहार मोता आहे.

Which one of the following statements is false ?

(1) The Northern tip of main land India is Defdar in Ladakh.

(2) The Southern tip of main land India is Kanniyakumari in Tamil Nadu.

(3) The Eastern tip of main land India is Kibithu in Assam.

(4) The Western tip of main land India is Ghuar mota in Gujarat.

---

19. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने अचूक नाहीत ?

अ. विषुववृत्ताच्या उत्तर व दक्षिणेकडे 30° अक्षवृत्तीय प्रदेशात उष्णकटिबंधीय आवर्ते निर्माण होतात.

ब. उष्णकटिबंधीय आवर्ताचा व्यास 300 ते 1500 कि.मी. आणि त्यापेक्षाही अधिक असू शकतो.

क. उष्णकटिबंधीय आवर्ती वाऱ्याचा वेग दर ताशी 50 ते 60 कि.मी. आणि त्यापेक्षाही अधिक असू शकतो.

ड. उष्णकटिबंधीय आवर्ते उत्तर गोलार्धात घड्याळाच्या काट्यांच्या दिशेने वाहतात.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त ड
(4) फक्त ब आणि ड

Which one of the following statements is/are not correct ?

a. Tropical cyclones are formed in the 30° Latitude region North and South of the equator.

b. The diameter of a tropical cyclone can range from 300 to 1500 km and even more.

c. Tropical cyclones can have wind speed of 50 to 60 km per hour and even more.

d. Tropical cyclones flow clockwise direction in the Northern hemisphere.

(1) Only a
(2) Only b and c
(3) Only d
(4) Only b and d

20. खालीलपैकी कोणत्या नद्या सिंधू नदीच्या उपनद्या आहेत ?

अ. झेलम, चिनाब, कोसी, सतलज

ब. गंडक, कोसी, घाग्रा, सोन

क. सतलज, बियास, रावी, चिनाब

ड. काबुल, कुर्रम, स्वात, झेलम

(1) अ आणि ब बरोबर आहेत

(2) क आणि ड बरोबर आहेत

(3) ब आणि ड बरोबर आहेत

(4) अ आणि क बरोबर आहेत

Which of the following rivers are the tributaries of the Sindhu river ?

A. Jhelum, Chenab, Kosi, Sutlej

B. Gandak, Kosi, Ghagra, Son

C. Sutlej, Beas, Ravi, Chenab

D. Kabul, Kurram, Swat, Jhelum

(1) A and B are correct

(2) C and D are correct

(3) B and D are correct

(4) A and C are correct

---

21. भारतीय घटक राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश (यादी – I) व त्यांचे लिंग-गुणोत्तर (यादी – II) यांच्या जोड्या लावा.

यादी – I घटक राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश		**यादी – II लिंग गुणोत्तर (जनगणना – 2011)**	
अ.	केरळ	i.	996
ब.	तामिळनाडू	ii.	1037
क.	पुदुचेरी	iii.	1084
ड.	आंध्र प्रदेश	iv.	993

	अ	**ब**	**क**	**ड**
(1)	ii	iii	i	iv
(2)	iv	i	ii	iii
(3)	i	ii	iv	iii
(4)	iii	i	ii	iv

Match the Indian States/Union Territory (List – I) with their Sex-Ratio (List – II).

List – I States/Union Territory		**List – II Sex-Ratio (Census – 2011)**	
a.	Kerala	i.	996
b.	Tamil Nadu	ii.	1037
c.	Puducherry	iii.	1084
d.	Andhra Pradesh	iv.	993

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	ii	iii	i	iv
(2)	iv	i	ii	iii
(3)	i	ii	iv	iii
(4)	iii	i	ii	iv

22. भारतीय द्विपकल्पाच्या सीमेवरील बंगालचा उपसागर आणि अरबी समुद्रात खालीलपैकी कोणत्या कारणाने वादळाची निर्मिती होते ?

(1) तापमान कमी होऊन हवेचा दाब वाढल्याने

(2) तापमान वाढून हवेचा दाब कमी झाल्याने

(3) तापमान व हवेचा दाब वाढल्याने

(4) तापमान व हवेचा दाब कमी झाल्याने

Which of the following is the reason of the storms in Arabian sea and Bay of Bengal on the border of the Indian Peninsula ?

(1) Due to decrease in temperature and increase in air pressure

(2) Due to increase in temperature and decrease in air pressure

(3) Increase in temperature and air pressure

(4) Decrease in temperature and air pressure

---

23. कळसुबाई हे महाराष्ट्रातील सर्वोच्च पर्वत शिखर खालीलपैकी कोणत्या पर्वत रांगेत स्थित आहे ?

(1) सह्याद्री

(2) शंभू महादेव

(3) सातपुडा

(4) बालाघाट

Kalsubai is the highest mountain peak in Maharashtra located in which of the following mountain ranges ?

(1) Sahyadri

(2) Shambhu Mahadeo

(3) Satpuda

(4) Balaghat

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

24. योग्य जोड्या जुळवा.

	महासागर		**गर्ता**
a.	प्रशांत महासागर	i.	जावा गर्ता
b.	अटलांटिक महासागर	ii.	मरियाना गर्ता
c.	हिंदी महासागर	iii.	युरेशियन गर्ता
d.	आर्क्टिक महासागर	iv.	प्युर्टो रिको गर्ता

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	i	ii	iii	iv
(3)	ii	iv	i	iii
(4)	ii	iii	iv	i

Match the following.

	Ocean		**Trench**
a.	Pacific ocean	i.	Java Trench
b.	Atlantic ocean	ii.	Mariana Trench
c.	Indian ocean	iii.	Eurasian Trench
d.	Arctic ocean	iv.	Puerto Rico Trench

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	i	ii	iii	iv
(3)	ii	iv	i	iii
(4)	ii	iii	iv	i

---

25. कर्कवृत्त भारताच्या कोणत्या राज्यामधून जाते ?

(1) गुजरात – मध्य प्रदेश – त्रिपुरा – मिझोराम

(2) गुजरात – महाराष्ट्र – पश्चिम बंगाल – त्रिपुरा

(3) महाराष्ट्र – बिहार – पश्चिम बंगाल – मिझोराम

(4) गुजरात – बिहार – त्रिपुरा – पश्चिम बंगाल

The Tropic of Cancer is going through which States of India ?

(1) Gujarat – Madhya Pradesh – Tripura – Mizoram

(2) Gujarat – Maharashtra – West Bengal – Tripura

(3) Maharashtra – Bihar – West Bengal – Mizoram

(4) Gujarat – Bihar – Tripura – West Bengal

---

26. योग्य जोड्या लावा.

	जीवावरण राखीव क्षेत्र	स्थापना वर्ष
अ.	निलगिरी	I. 2011
ब.	सुंदरबन	II. 2008
क.	कच्छ	III. 1989
ड.	पन्ना	IV. 1986

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

Match the following.

	Biosphere Reserve	**Establishment Year**
a.	Nilgiri	I. 2011
b.	Sundarban	II. 2008
c.	Kutch	III. 1989
d.	Panna	IV. 1986

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

27. योग्य जोड्या जुळवा.

	नदी संगमस्थळ		**नद्या**
अ.	प्रकाशे	I.	तापी–पांझरा
ब.	मुडावद	II.	तापी–गोमती
क.	माहूली	III.	भीमा–इंद्रायणी
ड.	तुळापूर	IV.	कृष्णा–वेण्णा

	अ	**ब**	**क**	**ड**
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

Match the following.

	River Confluence		**Rivers**
a.	Prakashe	I.	Tapi-Panzara
b.	Mudavad	II.	Tapi-Gomati
c.	Mahuli	III.	Bhima-Indrayani
d.	Tulapur	IV.	Krishna-Venna

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

---

28. जून ते सप्टेंबर या काळात महाराष्ट्रात ________ मोसमी वारे वाहतात.

(1) आग्नेय (2) वायव्य

(3) नैऋत्य (4) ईशान्य

________ Monsoon winds blow in Maharashtra from June to September.

(1) South east (2) North west

(3) South west (4) North east

---

29. खालील विधानांचा विचार करा.

अ. तपांबराचे तापमान सामान्यत: वाढत्या उंची बरोबर कमी होते.

ब. तपांबर हे सूर्याकडून लघु तरंगाच्या स्वरूपात येणाऱ्या सौरप्रारणाच्या शोषणाने नव्हे तर पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरून होणाऱ्या उष्णतेच्या वहनाने तापवले जाते.

आता सांगा की :

(1) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत आणि दुसरे विधान पहिल्या विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(2) दोन्ही विधाने चुकीची आहेत

(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत, परंतु दुसरे विधान पहिल्या विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण नाही

(4) पहिले विधान बरोबर आहे, परंतु दुसरे चूक आहे

Consider the following statements.

a. The temperature of the troposphere generally decreases with increasing altitude.

b. The troposphere is heated not by absorption of incoming short wave solar radiation but by transfer of heat from the earth's surface.

Now state whether :

(1) Both the statements are correct and second is the correct explanation of the first

(2) Neither of the statements is correct

(3) Both the statements are correct, but the second is not the correct explanation of the first

(4) The first statement is correct, but second is not the correct

30. खालीलपैकी कोणता खडकांचा प्रकार रासायनिक प्रक्रियेद्वारा निर्मित जलजन्य खडक आहे ?

(1) जिप्सम
(2) शेल
(3) ग्रॅनाईट
(4) पंकाश्म

Which of the following rock types is a hydrous rock formed by chemical processes ?

(1) Gypsum
(2) Shale
(3) Granite
(4) Pumice

31. धोकादायक कचरा (व्यवस्थापन, हाताळणी आणि सीमापार वाहतूक) नियम, 2008 नुसार ________ हे धोकादायक कचऱ्याच्या सीमापार वाहतुकीशी संबंधीत आणि भारताच्या कोणत्याही भागातून धोकादायक कचऱ्याच्या वाहतुकीची परवानगी देणारे नोडल मंत्रालय असेल.

(1) पर्यावरण आणि वन मंत्रालय, भारत सरकार
(2) गृह मंत्रालय, भारत सरकार
(3) परराष्ट्र मंत्रालय, भारत सरकार
(4) वाणिज्य आणि उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार

As per the Hazardous Waste (Management, Handling and Transboundary Movement) Rules, 2008, the ________ shall be the nodal Ministry to deal with the transboundary movement of the hazardous wastes and to grant permission for transit of the hazardous wastes through any part of India.

(1) Ministry of Environment and Forests, Govt. of India
(2) Ministry of Home Affairs, Govt. of India
(3) Ministry of External Affairs, Govt. of India
(4) Ministry of Commerce and Industry, Govt. of India

---

32. यादी – I मध्ये दिलेल्या प्रदूषकांची यादी – II मध्ये दिलेल्या त्यांच्या परिणामांशी जोड्या लावा.

यादी – I **प्रदूषके**		**यादी – II** **प्रदूषकांचे परिणाम**	
a.	पाण्यातील फॉस्फेट खते	i.	पाण्याची जैवरासायनिक ऑक्सीजनची पातळी वाढते
b.	हवेतील मिथेन	ii.	आम्ल पर्जन्य
c.	पाण्यातील कृत्रिम अपमार्जके	iii.	जागतिक तापमान वाढ
d.	हवेतील नायट्रोजन ऑक्साईड	iv.	अन्नतिरेक/सुपोषण

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	ii	i	iv	iii
(2)	iv	iii	i	ii
(3)	iii	ii	iv	i
(4)	i	iii	ii	iv

Match the pollutants given in List – I with their effects given in List – II.

List – I **Pollutants**		**List – II** **Effects of Pollutants**	
a.	Phosphate fertilizers in water	i.	Biochemical oxygen demand level increase
b.	Methane in air	ii.	Acid Rain
c.	Synthetic detergents in water	iii.	Global warming
d.	Nitrogen oxides in air	iv.	Eutrophication

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	ii	i	iv	iii
(2)	iv	iii	i	ii
(3)	iii	ii	iv	i
(4)	i	iii	ii	iv

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

33. भारतातील सरपटणारे प्राणी आणि उभयचर प्राण्यांच्या अत्यंत धोक्यात असलेल्या प्रजाती म्हणून खालीलपैकी कोणता प्राणी घोषित केलेला नाही ?

(1) घारियल
(2) बेंगल फ्लोरिकन
(3) फोर-टोड रिव्हर टेरापीन
(4) लेदरबॅक कासवे

Which of the following animal is not declared as a critically endangered species of reptile and amphibian of India ?

(1) Gharial
(2) Bengal Florican
(3) Four-toed River Terrapin
(4) Leatherback turtles

34. जीवशास्त्रज्ञांनी जैवविविधतेला धोका निर्माण करणाऱ्या घटकांबाबत पुढीलपैकी कोणता संक्षिप्त शब्द प्रयोग केला ?

(1) EIA (2) IUCN (3) EPA (4) HIPPO

Which of the following acronyms has been used by Biologists to describe the factors that threaten to biodiversity ?

(1) EIA (2) IUCN (3) EPA (4) HIPPO

35. खालीलपैकी कोणते एक पुनर्नविकरणीय ऊर्जा संसाधनाचे उदाहरण आहे ?

(1) दगडी कोळसा
(2) खनिज तेल/पेट्रोलियम
(3) नैसर्गिक वायू
(4) भूऔष्णिक ऊर्जा

Which of the following is an example of a renewable energy resource ?

(1) Rock-Coal
(2) Mineral Oil/Petroleum
(3) Natural Gas
(4) Geothermal energy

36. जमीन धारणेची मर्यादा म्हणजे एखादा व्यक्ती स्वत:च्या नावे किती जमीन धारण करू शकतो याची वैधानिक परिपूर्ण मर्यादा होय. जमीन धारणेची मर्यादा लादण्याचे खालीलपैकी कोणते दोन पैलू आहेत ?

अ. भविष्यातील अधिग्रहणावर मर्यादा

ब. एकत्रित जमीन मालकी मर्यादा

क. विद्यमान जमीन धारणेवर मर्यादा

ड. रूपांतरावर मर्यादा

(1) अ आणि ब
(2) ब आणि क
(3) क आणि ड
(4) अ आणि क

A ceiling on agricultural holdings means statutory absolute limit on the amount of land which an individual can hold. The imposition of a ceiling has which of the following two aspects ?

a. Ceiling on future acquisition

b. Ceiling on consolidating land holding

c. Ceiling on existing land holding

d. Ceiling on conversion

(1) a and b
(2) b and c
(3) c and d
(4) a and c

---

37. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. लिंगाधारित मानव विकास निर्देशांक हा आरोग्य, शिक्षण, सबलीकरण आणि श्रम बाजार यांचा संयुक्त निर्देशांक आहे.

ब. वरील चार घटकाचा विचार केल्यास स्त्री-पुरुषातील असमानतेमुळे मानव विकासावर प्रतिकूल परिणाम होतो.

(1) फक्त अ बरोबर आहे
(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत
(4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

Consider the following statements :

A. Gender Development Index is a composite index of health, education, empowerment and labour market.

B. When the above four factors are considered together, inequality in women and men has adverse impact on Human Development Index.

(1) Only A is correct
(2) Only B is correct
(3) Both A and B are correct
(4) Both A and B are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

38. 26 जून, 1975 रोजी जाहीर केलेल्या 20 कलमी कार्यक्रमाचा मुख्य हेतु पुढीलपैकी कोणता होता ?

अ. राहणीमानाच्या दर्जात सुधारणा करणे.

ब. दारिद्र्य रेषेखालील लोकांना साहाय्य करणे (दारिद्र्य निर्मूलन).

(1) फक्त अ बरोबर आहे
(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत
(4) वरीलपैकी नाही

Which of the following was the main objective of the 20 point programme announced on 26 June, 1975 ?

A. To improve the standard of living.

B. To help the people living below the poverty line (Poverty alleviation).

(1) Only A is correct
(2) Only B is correct
(3) Both A and B are correct
(4) None of the above

---

39. अन्न सुरक्षा विधेयक, 2013 च्या संदर्भात खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा.

अ. हे विधेयक शहरी भागातील 50% आणि ग्रामीण भागातील 75% लोकसंख्येला अन्न सुरक्षेचा लाभ उपलब्ध करून देतो.

ब. लाभार्थ्यांना दरमाह प्र.कि.रु. 3 प्रमाणे तांदूळ, प्र.कि.रु. 1 प्रमाणे भरड धान्य व प्र.कि.रु. 2 प्रमाणे गहू उपलब्ध होणार आहे.

(1) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत
(2) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत
(3) फक्त अ बरोबर आहे
(4) फक्त ब बरोबर आहे

Identify the correct statement/s from the following regarding Food Security Bill, 2013.

A. The Bill provides food safety benefits to the 50% of the urban population and 75% of the rural population.

B. Beneficiaries will be provided rice at Rs. 3/-kg, coarse grains at Re. 1/-kg and wheat at Rs. 2/-kg per month.

(1) Both A and B are correct
(2) Both A and B are incorrect
(3) Only A is correct
(4) Only B is correct

---

40. शाश्वत विकास ही संकल्पना ________ मध्ये सादर केलेल्या जागतिक संवर्धन धोरणात प्रथम प्रचलित झाली.

(1) 1980
(2) 1987
(3) 1990
(4) 1992

The term sustainable development first came into prominence in the World Conservation Strategy presented in ________.

(1) 1980
(2) 1987
(3) 1990
(4) 1992

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

41. 2020 मध्ये जाहीर करण्यात आलेल्या शाश्वत विकास लक्ष्ये निर्देशांकात भारत कोणत्या स्थानावर आहे ?

(1) 117 व्या (2) 17 व्या (3) 40 व्या (4) 125 व्या

What is India's position in the Sustainable Development Goals Index released in 2020 ?

(1) 117th (2) 17th (3) 40th (4) 125th

42. ''फक्त उत्पादनात होणारी वाढ म्हणजे आर्थिक वृद्धी होय'' हे विधान कोणी केले ?

(1) प्रो. एडिसन
(2) प्रो. किंडलबर्जर
(3) ए.डी. गोरवाला
(4) प्रो. जोसेफ शुम्पीटर

"Economic growth is the increase in output only" whose statement was this ?

(1) Prof. Edison
(2) Prof. Kindleberger
(3) A.D. Gorwala
(4) Prof. Joseph Schumpeter

43. भारतीय अर्थव्यवस्थेबाबत खालील विधाने विचारात घेऊन योग्य पर्याय निवडा.

अ. जागतिकीकरणानंतर भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बदल लक्षात घेता 'ट्रिकल डाऊन थिअरी' भारतीय अर्थव्यवस्थेला तंतोतंत लागू होते.

ब. जागतिकीकरणानंतर विशेषत: 2005 पासून, भारताने गाठलेला उच्च विकास दर 'ट्रिकल डाऊन थिअरी' वर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करतो.

(1) विधान अ बरोबर आहे
(2) विधान ब बरोबर आहे
(3) दोन्ही विधाने अ व ब बरोबर आहेत
(4) दोन्ही विधाने अ व ब चुकीची आहेत

Consider the following statements and choose the correct option regarding Indian economy.

A. Considering the economic changes in India after globalisation, 'Trickle Down Theory' is precisely applicable to Indian economy.

B. The high growth rate of Indian economy after globalisation, especially since 2005, poses question about applicability of the 'Trickle Down Theory'.

(1) Statement A is correct
(2) Statement B is correct
(3) Both statements A and B are correct
(4) Both statements A and B are incorrect

44. "विकसनशील जगामधील जवळजवळ 40% लोकसंख्येला 1950 आणि 1960 च्या दशकांमध्ये झालेल्या आर्थिक वृद्धीचा लाभ झालेला नाही." हे विधान कोणाचे आहे ?

(1) रॉबर्ट मॅकनामारा

(2) रॉबर्ट क्लोवर

(3) चार्लस् किंडलबर्जर

(4) जिन ड्रेज

"About 40% of the population of the developing world did not benefit from economic growth during the 1950's and 1960's." Who made this statement ?

(1) Robert McNamara

(2) Robert Clover

(3) Charles Kindleberger

(4) Jean Dreze

45. राष्ट्रीय हवामान विषयक कृती कार्यक्रमांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्रीय अभियानाचा समावेश केला नव्हता ?

(1) राष्ट्रीय सौर अभियान

(2) राष्ट्रीय शाश्वत वसतिस्थान अभियान

(3) राष्ट्रीय जल अभियान

(4) राष्ट्रीय आरोग्य अभियान

Which one of the following National Mission was not included in the National Climate Action Program ?

(1) National Solar Mission

(2) National Sustainable Habitat Mission

(3) National Water Mission

(4) National Health Mission

46. भारतात स्वातंत्र्याच्या 7 दशकानंतरही अस्तित्वात असलेल्या दारिद्र्याची खालीलपैकी कोणते/ती कारण/कारणे आहे/आहेत ?

अ. अर्थव्यवस्था मोठ्या प्रमाणात कृषी क्षेत्रावर अवलंबून.

ब. उत्पादन क्षेत्रातील रोजगार संधीची कमतरता.

क. विकसित देशांच्या तुलनेत शेती विकासाचा अधिक दर.

(1) विधाने अ व क बरोबर आहेत (2) विधाने अ व ब बरोबर आहेत

(3) केवल विधान अ बरोबर आहे (4) केवल विधान ब बरोबर आहे

Which of the following is/are reason/s for the existence of poverty even after seven decades of Independence in India ?

A. More dependency of Economy on the agricultural sector.

B. Shortage of employment opportunities in manufacturing sector.

C. High growth rate of agriculture in comparison with developed countries.

(1) Statements A and C are correct (2) Statements A and B are correct

(3) Only statement A is correct (4) Only statement B is correct

---

47. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत राबविण्यात येणारा/रे कार्यक्रम _______________.

अ. पूरक पोषण आहार कार्यक्रम

ब. आरोग्य तपासणी

क. कामगार प्रशिक्षण

ड. स्त्री-पुरुष असमानता

(1) फक्त अ, क (2) फक्त क, ड (3) फक्त अ, ब (4) अ, ब व क

Program/s implemented under the Integrated Child Development Services Scheme _______________.

A. Nutrition supplemental program

B. Health check-up

C. Worker's training

D. Gender inequality

(1) Only A, C (2) Only C, D (3) Only A, B (4) A, B and C

---

48. 2011 च्या जनगणनेनुसार, सन 2011 मध्ये देशातील एकूण शहरी लोकसंख्येपैकी 13% लोकसंख्या खालीलपैकी कोणत्या शहरांत रहात होती ?

अ. मुंबई

ब. चेन्नई

क. कलकत्ता

ड. दिल्ली

(1) अ आणि ड
(2) अ, क आणि ड
(3) अ, ब आणि ड
(4) अ, ब आणि क

As per the 2011 Census, 13% of the total urban population of the country was living in which of the following cities in 2011 ?

a. Mumbai

b. Chennai

c. Kolkata

d. Delhi

(1) a and d
(2) a, c and d
(3) a, b and d
(4) a, b and c

---

49. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारताची लोकसंख्या एकूण जागतिक लोकसंख्येच्या ______ टक्के आहे.

(1) 2.4
(2) 17.5
(3) 31.9
(4) 25.1

As per the 2011 Census, India's population percentage is ______ of the total Global population.

(1) 2.4
(2) 17.5
(3) 31.9
(4) 25.1

50. भारताच्या राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 संदर्भात खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?

अ. जास्तीत जास्त दोन अपत्ये नुसार 2050 साला पर्यंत देशाच्या लोकसंख्येत स्थिरता आणणे.

ब. सार्वत्रिक लसीकरण.

क. अर्भक मृत्युचे प्रमाण प्रति हजारी 30% पेक्षा खाली आणणे.

(1) विधाने अ, ब व क बरोबर आहेत

(2) विधाने अ व क बरोबर आहेत

(3) केवळ विधान अ बरोबर आहे

(4) केवळ विधान ब बरोबर आहे

Which of the following statement/s is/are correct in relation to India's National Population Policy, 2000 ?

A. Stabilizing the population of the country by 2050 with maximum two children norm.

B. Universal immunization.

C. Reduction of infant mortality rate below 30% per thousand.

(1) Statements A, B and C are correct

(2) Statements A and C are correct

(3) Only statement A is correct

(4) Only statement B is correct

---

51. खालीलपैकी कोणती भौतिक राशी टकरीच्या दरम्यान अक्षय राहते ?

(1) वस्तुमान (2) संवेग

(3) वेळ (4) लांबी

Which physical quantity conserved during collision ?

(1) Mass (2) Momentum

(3) Time (4) Length

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

52. खालीलपैकी कोणत्या निरीक्षणा द्वारे विश्व स्थिर नसून ते विस्तारीत आहे याबद्दल पुष्टी मिळते ?

(1) दूरवरच्या आकाशगंगामधून येणाऱ्या प्रकाशात आढळणारे लाल रंगाकडील विस्थापन

(2) दूरवरच्या आकाशगंगामधून येणाऱ्या प्रकाशात आढळणारे निळ्या रंगाकडील विस्थापन

(3) कृष्ण विवराच्या जवळून जाताना होणारे प्रकाशाचे वक्रीभवन

(4) प्रकाशाच्या वेगाची स्थिरता

Which of the following confirms that the universe is not static but expanding ?

(1) Red shift in the light coming from distant galaxies

(2) Blue shift in the light coming from distant galaxies

(3) Bending of light while passing near to the Black hole

(4) Constancy of velocity of light

---

53. __________ या प्रक्रियेत न्युट्रीनो कण उत्सर्जित होतो.

(1) अल्फा क्षय (2) बीटा क्षय (3) गॅमा क्षय (4) एक्स रे

Neutrino particle is emitted in the process of __________.

(1) α-decay (2) β-decay (3) γ-decay (4) X-ray

---

54. तापमान वाढीचा परिणाम वायूच्या मितप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) वर कसा होतो ?

(1) मितप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) वाढतो

(2) मितप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) कमी होतो

(3) मितप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) स्थिर राहतो

(4) मितप्रवाहीपणा/स्निग्धता ऋण होतो

What is the effect of increase in temperature on viscosity of gases ?

(1) Viscosity increases

(2) Viscosity decreases

(3) Viscosity remains constant

(4) Viscosity becomes negative

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

55. एकाच पदार्थाच्या दोन रॉडच्या लांबी त्रिज्येचे गुणोत्तर 1 : 2 आणि 2 : 3 आहे. जर रॉडच्या दोन्ही टोकांमधील तापमानातील फरक समान असेल तर उष्णता प्रवाहाचे गुणोत्तर किती असेल ?

(1) 3 : 2
(2) 4 : 3
(3) 1 : 3
(4) 8 : 9

The ratio of lengths to radii of two rods of same material is 1 : 2 and 2 : 3. If temperature difference between two ends of the rod is same, then what will be the ratio of heat flow ?

(1) 3 : 2
(2) 4 : 3
(3) 1 : 3
(4) 8 : 9

56. खालील दिलेल्या रोधकांच्या नेटवर्क (नेटवर्क ऑफ रेजिस्टन्सेस) मध्ये बॅटरीमधून ________ विद्युतधारा वाहील.

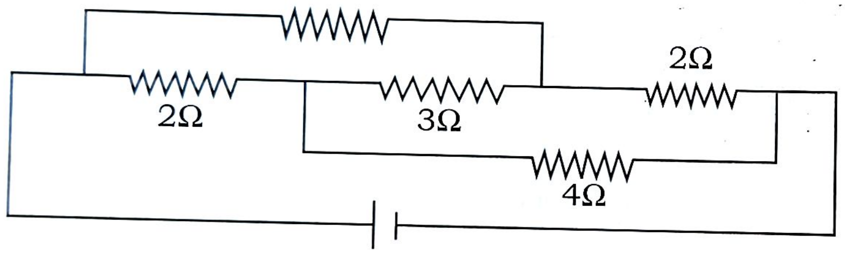

(1) 1.5 A
(2) 3.5 A
(3) 4.0 A
(4) 1.0 A

In the network of resistances shown below, Current through the battery will be ____________.

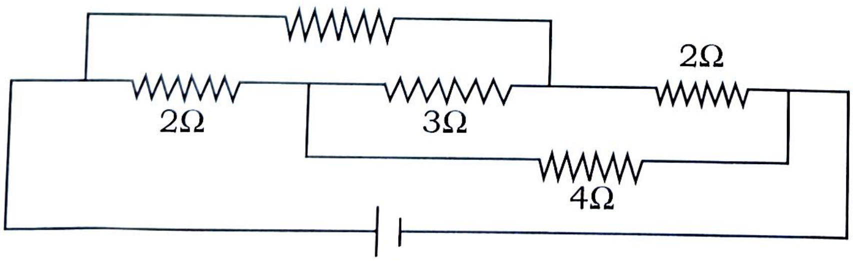

(1) 1.5 A
(2) 3.5 A
(3) 4.0 A
(4) 1.0 A

57. सायट्रस (लिंबू) कॅन्कर हा रोग कोणत्या प्रकारच्या रोगजनकामुळे (Pathogen) होतो ?

(1) जीवाणू
(2) बुरशी
(3) विषाणू
(4) निमॅटोड

Citrus canker is caused by which type of pathogen ?

(1) Bacteria
(2) Fungi
(3) Virus
(4) Nematode

58. स्क्लेराईड्सच्या श्रेणी ________ आहेत.

अ. मॅक्रोस्क्लेराईड्स
ब. ओस्टिओस्क्लेराईड्स
क. ट्रॅकिड्स
ड. ॲस्टेरोस्क्लेराईड्स

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ
(2) फक्त अ आणि ब
(3) अ, ब आणि ड
(4) अ, ब आणि क

The categories of sclereids are ________.

a. Macrosclereids
b. Osteosclereids
c. Tracheids
d. Asterosclereids

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a
(2) Only a and b
(3) a, b and d
(4) a, b and c

59. जर संरक्षक पेशीमध्ये ________ घटक जमा झाले तर रंध्र उघडेल.

(1) मॅग्नेशियम
(2) पोटॅशियम
(3) लोखंड
(4) जस्त

Stomata will open if there is accumulation of the following element in the guard cells ________.

(1) Magnesium
(2) Potassium
(3) Iron
(4) Zinc

60. स्पायरोगायरा या शैवालासंबंधी खालीलपैकी कोणती विधाने अचूक आहेत ?

अ. सामान्यत: त्याला तलावातील घाण असे म्हणतात.

ब. ते सागरी पाण्यात वाढते.

क. त्याच्या पेशीमध्ये सर्पिलाकार हरितलवके असतात.

ड. ते झिग्नेमाटेसी कुटुंबातील आहे.

(1) अ, ब आणि क (2) ब, क आणि ड (3) अ, क आणि ड (4) अ, ब आणि ड

Which of the following statements are correct regarding Spirogyra algae ?

a. It is commonly called as Pond scum.

b. It grows in Marine water.

c. Its cell consist spiral shaped chloroplast.

d. It belong in family Zygnemataceae.

(1) a, b and c (2) b, c and d (3) a, c and d (4) a, b and d

---

61. कोणत्या झाडाच्या फूले, पाने व बिया वापरून 'मारीजुआना' हे अंमली पदार्थ तयार करतात ?

(1) कॅनाबीस सॅटीव्हा (2) निकोटियाना टबॅकम

(3) ओपीयम पॉपी (4) मेंथा स्पिकाटा

Flowers, leaves and seeds of which plant are used to prepare a narcotics 'Marijuana' ?

(1) Cannabis Sativa (2) Nicotiana tabacum

(3) Opium Poppy (4) Mentha Spicata

---

62. प्रोकैरीओटमधील आनुवंशिक कोडमधील एन-फॉर्मील मिथीओनिन साठी प्रारंभिक कोड कोणता ?

(1) TTG (2) CUG

(3) GGC (4) AUG

In prokaryotic genetic code, which is the initial code for N-formyl methionine ?

(1) TTG (2) CUG

(3) GGC (4) AUG

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

63. खालीलपैकी हार्मोन्सचा कोणता संच मासिक पाळीचे नियमन करतात ?

(1) एफ.एस.एच., एल.एच., इस्ट्रोजेन व प्रोजेस्टेरॉन

(2) इस्ट्रोजेन, टेस्टोस्टेरॉन, एल.एच. व कॉर्टीकोस्टेरॉन

(3) कॉर्टीसोल, इस्ट्रोजेन, प्रोजेस्टेरॉन व एफ.एस.एच.

(4) डायहायड्रोटेस्टोस्टेरॉन, इस्ट्रोजेन, प्रोजेस्टेरॉन व एफ.एस.एच.

Which of the following sets of hormones regulate menstrual cycle ?

(1) FSH, LH, estrogen and progesterone

(2) Estrogen, testosterone, LH and Corticosterone

(3) Cortisol, estrogen, progesterone and FSH

(4) Dihydrotestosterone, estrogen, progesterone and FSH

---

64. ''मानवी जीनोम प्रकल्प 1990'' चे मुख्य उद्दिष्ट/ष्टे हे होते __________.

अ. मानवातील 20,000 ते 25,000 जनुके ओळखणे.

ब. डी.एन.ए. मधील 5 बिलीयन बेस पेअर्सचा क्रम निश्चीत करणे.

क. नव्याने प्राप्त जीनोमीक ज्ञानाचा संशोधन व औषधी शास्त्रात समावेश करणे.

ड. प्राण्यांचे क्लोनिंग विकसित करणे.

(1) फक्त ब आणि ड

(2) फक्त अ आणि क

(3) फक्त अ

(4) फक्त ब

The main objective/s of "Human Genome Project 1990" was/were _______.

a. To identify 20,000 to 25,000 genes in human.

b. To determine the sequence of 5 billion base pairs in DNA.

c. To incorporate new genomic knowledge into research and medicine.

d. To develop cloning of animals.

(1) Only b and d

(2) Only a and c

(3) Only a

(4) Only b

65. व्यावसायिक तंतुंच्या उत्पादनात लोकरीला पर्याय म्हणून खालीलपैकी कोणाचा वापर केला जातो ?

(1) डॅक्रॉन

(2) टेफ्लॉन

(3) पॉलीअॅक्रिलोनायट्राईल

(4) कॅप्रोलॅक्टम

Which of the following is used as a substitute for wool in the production of commercial fibers ?

(1) Dacron

(2) Teflon

(3) Polyacrylonitrile

(4) Caprolactam

---

66. खालीलपैकी कोणत्या औषधाचे वर्गीकरण वेदनाशामक आणि ज्वरशामक असे केले जाऊ शकते ?

अ. वेरोनल

ब. बेनेड्रील

क. पेनिसिलिन

ड. पॅरासिटामॉल

(1) फक्त अ

(2) अ आणि ड दोन्ही

(3) ब आणि क दोन्ही

(4) फक्त ड

Which of the following medicine can be classified as both Analgesics and Antipyretics ?

A. Veronal

B. Benadryl

C. Penicillin

D. Paracetamol

(1) Only A

(2) Both A and D

(3) Both B and C

(4) Only D

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

67. योग्य जोड्या लावा :

अ.	मोनोसॅकराइड	i.	रॅफिनोज
ब.	डायसॅकराइड	ii.	स्टार्च
क.	ट्रायसॅकराइड	iii.	ग्लुकोज
ड.	पॉलीसॅकराइड	iv.	सुक्रोज

(1) अ – iii ब – ii क – i ड – iv
(2) अ – ii ब – i क – iii ड – iv
(3) अ – iv ब – iii क – ii ड – i
(4) अ – iii ब – iv क – i ड – ii

Match the correct pairs :

A.	Monosaccharide	i.	Raffinose
B.	Disaccharide	ii.	Starch
C.	Trisaccharide	iii.	Glucose
D.	Polysaccharide	iv.	Sucrose

(1) A – iii B – ii C – i D – iv
(2) A – ii B – i C – iii D – iv
(3) A – iv B – iii C – ii D – i
(4) A – iii B – iv C – i D – ii

68. हायड्रोजनचे समस्थानिके आणि त्यांचे अनुक्रमे वस्तुमान गुणोत्तर __________ आहे.

(1) ड्युटेरियम, प्रोटियम, ट्रिटियम; 1 : 2 : 3

(2) ट्रिटियम, ड्युटेरियम, प्रोटियम; 2 : 3 : 1

(3) ट्रिटियम, प्रोटियम, ड्युटेरियम; 2 : 3 : 1

(4) प्रोटियम, ड्युटेरियम, ट्रिटियम; 1 : 2 : 3

The isotopes of hydrogen and their respective mass ratio are __________.

(1) Deuterium, Protium, Tritium; 1 : 2 : 3
(2) Tritium, Deuterium, Protium; 2 : 3 : 1
(3) Tritium, Protium, Deuterium; 2 : 3 : 1
(4) Protium, Deuterium, Tritium; 1 : 2 : 3

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

69. ऊर्जा उत्पादनासाठी खालीलपैकी कोणता/ते पर्याय कोणत्याही स्वरूपात कार्बनचा वापर करीत नाहीत ?

अ. लाकूड

ब. बायोगॅस

क. भूऔष्णिक स्रोत

ड. कोळसा

(1) अ आणि ब दोन्ही

(2) ब आणि क दोन्ही

(3) फक्त क

(4) फक्त ड

Which of the following options does not involve use of carbon in any form for energy production ?

A. Wood

B. Biogas

C. Geothermal source

D. Coal

(1) Both A and B

(2) Both B and C

(3) Only C

(4) Only D

---

70. मॅग्नेशिअम क्लोराईड ह्या संयुगाची निर्मिती होतांना मॅग्नेशिअम व क्लोरिनच्या अणुंमध्ये कोणता रासायनिक बंध तयार होतो ?

अ. सहसंयोजक

ब. आयनिक बंध

क. समन्वय सहसंयोजक बंध

ड. धातू बंध

(1) फक्त ड

(2) फक्त अ

(3) फक्त अ आणि क

(4) फक्त ब

Which chemical bond is formed between Mg and Cl atoms during formation of compound $MgCl_2$?

a. Covalent bond

b. Ionic bond

c. Coordinate covalent bond

d. Metallic bond

(1) Only d

(2) Only a

(3) Only a and c

(4) Only b

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

71. खालीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

अ. कॅबिनेट मिशन योजनेनुसार नोव्हेंबर, 1946 मध्ये संविधान सभा निर्माण करण्यात आली होती.

ब. कॅबिनेट मिशनने दोन संविधान सभेच्या विचारांना नकार दिला.

क. मुस्लिम लिगने क्रिप्स प्रस्ताव स्वीकारला होता.

(1) फक्त अ, ब

(2) फक्त ब, क

(3) फक्त अ, क

(4) वरीलपैकी सर्व

Select the correct statements from the following.

A. The Constituent Assembly was constituted in November, 1946 under the Cabinet Mission Plan.

B. Cabinet Mission rejected the idea of two Constituent Assemblies.

C. The Cripps Proposal was accepted by the Muslim League.

(1) Only A, B

(2) Only B, C

(3) Only A, C

(4) All of the above

---

72. आधुनिक संविधानवाद या संकल्पनेची सुरुवात कोणत्या देशात झाली ?

(1) अमेरिका (2) इंग्लंड

(3) फ्रान्स (4) भारत

In which country, the concept of Modern Constitutionalism was started ?

(1) America (2) England

(3) France (4) India

73. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा.

अ. जी व्यक्ती, राष्ट्रपती म्हणून पद धारण करीत असेल अथवा जिने असे पद धारण केलेले आहे ती व्यक्ती, संविधानाच्या अन्य तरतुदींना अधीन राहून त्या पदासाठी होणाऱ्या फेरनिवडणुकीस पात्र असेल.

ब. कोणतीही व्यक्ती राज्य सभेचा सदस्य म्हणून निवडून येण्यास अर्हता प्राप्त असल्याखेरीज राष्ट्रपती पदाच्या निवडणुकीस पात्र असणार नाही.

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Identify the correct statement/s from the following.

A. A person who holds, or who has held office as President shall, subject to the other provisions of the Constitution, be eligible for re-election to that office.

B. No person shall be eligible for election as President unless he is qualified for election as a member of the Council of the States.

(1) Only A

(2) Only B

(3) Both A and B

(4) None of the above

---

74. खालीलपैकी कोणत्या घटना दुरुस्ती कायद्याने 'महानगर नियोजन समितीच्या' स्थापनेची तरतूद केली आहे ?

(1) 42 वा घटना दुरुस्ती कायदा

(2) 44 वा घटना दुरुस्ती कायदा

(3) 73 वा घटना दुरुस्ती कायदा

(4) 74 वा घटना दुरुस्ती कायदा

Which of the following Constitution Amendment Acts provided for the formation of the 'Metropolitan Planning Committee' ?

(1) 42nd Constitution Amendment Act

(2) 44th Constitution Amendment Act

(3) 73rd Constitution Amendment Act

(4) 74th Constitution Amendment Act

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

75. भारतीय घटना समिती अंतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या विविध समिती व तिचे अध्यक्ष यांच्या अयोग्य जोड्या ओळखा.

अ. सुकाणू समिती – राजेंद्र प्रसाद

ब. सल्लागार समिती – वल्लभभाई पटेल

क. केंद्रीय अधिकार समिती – जे. बी. कृपलानी

ड. मूलभूत हक्क उप-समिती – जवाहरलाल नेहरू

(1) अ आणि क (2) ब आणि ड (3) क आणि ड (4) अ आणि ब

Identify the incorrect pair/s of the various Committees constituted under the Indian Constituent Assembly and its Chairmans.

A. Steering Committee – Rajendra Prasad

B. Advisory Committee – Vallabhbhai Patel

C. Central Rights Committee – J. B. Kripalani

D. Fundamental Rights Sub-Committee – Jawaharlal Nehru

(1) A and C (2) B and D (3) C and D (4) A and B

---

76. खालीलपैकी योग्य विधान/ने निवडा.

अ. उपराष्ट्रपती, ज्या दिनांकास आपले पद ग्रहण करील त्या दिनांकापासून पाच वर्षाच्या अवधीपर्यंत ते पद धारण करील.

ब. उपराष्ट्रपती, राष्ट्रपतीस संबोधून आपल्या पदाचा सहीनिशी लेखी राजीनामा देऊ शकेल.

क. लोकसभेच्या त्यावेळच्या सर्व सदस्यांच्या बहुमताने पारित झालेल्या आणि राज्यसभेने संमत केलेल्या ठरावाद्वारे उपराष्ट्रपतीस त्यांच्या पदावरून दूर करता येईल.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब, क

(3) फक्त अ, क (4) फक्त अ, ब

Select the correct statement/s from the following.

A. The Vice-President shall hold office for a term of five years from the date on which he enters upon his office.

B. A Vice-President may, by writing under his hand addressed to the President, resign his office.

C. A Vice-President may be removed from his office by a resolution of House of the People passed by a majority of all the then members of the House of People and approved by the Council of States.

(1) Only A (2) Only B, C

(3) Only A, C (4) Only A, B

77. अँग्लो-इंडीयन समुदायासाठी तरतुदींबाबत खालीलपैकी अयोग्य विधान/ने ओळखा.

अ. अनुच्छेद 335 हे राज्यांच्या विधान सभांमध्ये अँग्लो-इंडीयन समाजाचे प्रतिनिधित्वाशी निगडीत आहे.

ब. अँग्लो-इंडीयन समाजाच्या लाभाकरीता 31 मार्च, 1948 रोजी संपन्न होणाऱ्या वित्तीय वर्षात शिक्षणाबाबत दिली गेली होती अशी काही अनुदाने असतील तर, तीच अनुदाने संविधानाच्या प्रारंभानंतर पहिल्या तीन वित्तीय वर्षात संघराज्य व प्रत्येक राज्य यांच्याकडून दिली जातील.

क. दर तीन वर्षाच्या अनुवर्ती कालावधीत, लगतपूर्व तीन वर्षाच्या कालावधीतील अनुदानापेक्षा ती दहा टक्क्याने कमी असू शकतील.

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब व क

(3) फक्त क

(4) वरीलपैकी सर्व

Identify the incorrect statement/s from the following about provisions for Anglo-Indian Community.

A. Article 335 is related to Representation of the Anglo-Indian Community in the Legislative Assembly.

B. Grants if any, were made for the benefit of the Anglo-Indian Community in respect of education in the financial year ending on the 31st March, 1948, the same shall be given for the first three financial years after the commencement of the Constitution.

C. During every succeeding period of three years, the grants may be less 10%, than that, for the immediately preceding period of three years.

(1) Only A

(2) Only B and C

(3) Only C

(4) All of the above

78. खालीलपैकी कोणते भारताच्या राज्यघटनेतील भाग I मधील कलम 1 ते 4 शी संबंधित आहे/आहेत ?

अ. संघराज्य व त्याच्या राज्यक्षेत्राशी

ब. मूलभूत अधिकाराविषयी

क. न्यायाविषयी

ड. कर्तव्याविषयी

(1) फक्त ब आणि ड (2) फक्त क आणि अ

(3) फक्त अ (4) फक्त अ आणि ब

Which of the following are related to Article 1 to 4 of Part I of the Constitution of India ?

a. The union and its territory

b. About the Fundamental Rights

c. About the Justice

d. Regarding duties

(1) Only b and d (2) Only c and a

(3) Only a (4) Only a and b

---

79. भारताच्या राज्यघटनेतील अनुच्छेद 371 व त्याच्या उप-अनुच्छेदानुसार विशेष दर्जा नसलेली राज्ये ओळखा.

(1) नागालॅन्ड, आसाम (2) मणिपूर, सिक्कीम

(3) मिझोराम, नागालॅन्ड (4) त्रिपुरा, झारखंड

Identify the States without special status under Article 371 and its Sub-Articles of the Constitution of India.

(1) Nagaland, Assam (2) Manipur, Sikkim

(3) Mizoram, Nagaland (4) Tripura, Jharkhand

80. स्वातंत्र्यानंतरचा पहिला लोक अदालत कॅम्प 1982 साली कोणत्या राज्यात भरविण्यात आला होता ?

(1) महाराष्ट्र (2) गुजरात

(3) आंध्र प्रदेश (4) पंजाब

The First Lok Adalat Camp after Independence was held in which State in 1982 ?

(1) Maharashtra (2) Gujarat

(3) Andhra Pradesh (4) Punjab

81. बी. पट्टाभी सीतारामय्या हे खालील समितीचे अध्यक्ष होते.

अ. सभागृह समिती

ब. मुख्य आयुक्तांच्या प्रांताबाबत समिती

क. नागरिकत्वाबाबत तदर्थ समिती

ड. सर्वोच्च न्यायालयाबाबत तदर्थ समिती

(1) फक्त अ, ब (2) फक्त क, ड

(3) फक्त अ, ड (4) फक्त ब, क

B. Pattabhi Sitaramayya was a Chairman of the following Committees.

A. House Committee

B. Committee on Chief Commissioner's Provinces

C. Adhoc Committee on Citizenship

D. Adhoc Committee on Supreme Court

(1) Only A, B (2) Only C, D

(3) Only A, D (4) Only B, C

82. भारतात 'नॅशनल कमिशन फॉर प्रोटेक्शन ऑफ चाईल्ड राईट्स' (NCPCR) ची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली ?

(1) 2001 (2) 2005

(3) 2007 (4) 2010

The 'National Commission for Protection of Child Rights' (NCPCR) in India was established in which year ?

(1) 2001 (2) 2005

(3) 2007 (4) 2010

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

83. लैंगिक अत्याचारापासून बालकांचे संरक्षण करण्यासाठी भारतात 'प्रोटेक्शन ऑफ चिल्ड्रेन फ्रॉम सेक्शुअल ऑफेन्सेस (पोक्सो) कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला ?

(1) 2009 (2) 2012 (3) 2015 (4) 2018

The 'Protection of Children from Sexual Offences' (POCSO) Act was enacted in India in which year ?

(1) 2009 (2) 2012 (3) 2015 (4) 2018

---

84. राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना भारतात केव्हा झाली ?

(1) 1990 (2) 1991

(3) 1992 (4) 1993

When was the National Commission for Women established in India ?

(1) 1990 (2) 1991

(3) 1992 (4) 1993

---

85. खालीलपैकी कोणती कार्ये 24 जानेवारी, 1950 रोजी संविधान सभेने केली आहेत ?

अ. राष्ट्र ध्वजाचा स्वीकार

ब. राष्ट्र गीताचा स्वीकार

क. राष्ट्र गानाचा स्वीकार

ड. डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांची भारताचे प्रथम राष्ट्रपती म्हणून निवड

(1) फक्त अ, ब, क (2) फक्त अ, ब, ड

(3) फक्त अ, क, ड (4) फक्त ब, क, ड

Which of the following functions were performed by Constituent Assembly on January 24, 1950 ?

A. Adopted the National Flag

B. Adopted the National Anthem

C. Adopted the National Song

D. Elected Dr. Rajendra Prasad as a First President of India

(1) Only A, B, C (2) Only A, B, D

(3) Only A, C, D (4) Only B, C, D

86. खालीलपैकी योग्य विधान/विधाने ओळखा :

अ. 2025 – 26 च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पातील प्रमुख आकर्षण म्हणजे अणु ऊर्जा अभियानाची सुरुवात, जे लघु मॉड्युलर अणु भट्टयांच्या (एसएमआर) संशोधन आणि विकासावर केंद्रीत आहे.

ब. अणु ऊर्जा अभियानाच्या अंमलबजावणीला चालना देण्यासाठी, अणु ऊर्जा कायदा आणि आण्विक नुकसानीसाठी नागरी दायित्व कायद्यातील सुधारणा संसदेत मांडल्या जातील.

क. या सुधारणामुळे अणु ऊर्जा प्रकल्पामध्ये परकीय क्षेत्रातील गुंतवणुकीला प्रोत्साहन मिळेल, अशी अपेक्षा आहे.

(1) फक्त अ, ब

(2) फक्त ब, क

(3) फक्त अ, क

(4) वरीलपैकी सर्व

Select the correct statement/s from the following :

A. A key highlight of the Union Budget 2025 – 26 is the launch of a Nuclear Energy Mission, which is focused on research and development of Small Modular Reactors (SMRs).

B. To facilitate the implementation of the Nuclear Energy Mission, amendments to the Atomic Energy Act and Civil Liability for Nuclear Damage Act will be taken up by the Parliament.

C. These Amendments are expected to encourage foreign sector investments in nuclear power projects.

(1) Only A, B

(2) Only B, C

(3) Only A, C

(4) All of the above

87. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा :

अ. ऑगस्ट 2024 मध्ये आयएनएस विक्रांत अधिकृतपणे भारतीय नौदलाच्या पश्चिम नौदल कमांडमध्ये सामील झाली.

ब. आयएनएस विक्रांत (INS – I) ही भारतीय नौदलात सेवेत असलेली एक विमानवाहू नौका आहे. तामिलनाडू मध्ये बांधलेले हे अशा प्रकारचे पहिले जहाज आहे.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statement/s from the following :

A. INS Vikrant officially joined the Indian Navy's Western Naval Command in August 2024.

B. INS Vikrant (INS – I) is an aircraft carrier in service with the Indian Navy. It is the first ship of its kind to be built in Tamil Nadu.

(1) Only A (2) Only B

(3) Both A and B (4) None of the above

---

88. भारताचे मुख्य न्यायाधीश भूषण गवई यांच्या बाबत काय खरे नाही ?

(1) त्यांचा जन्म 24 नोव्हेंबर 1960 रोजी झाला.

(2) त्यांनी सांविधानिक कायदा व प्रशासकीय कायदा मध्ये प्रॅक्टीस केली आहे.

(3) जानेवारी 2005 रोजी त्यांची नागपुर खंडपीठात सरकारी अधिवक्ता आणि सरकारी वकील म्हणून नियुक्ती झाली.

(4) त्यांना मे, 2019 रोजी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून बढती देण्यात आली.

Chief Justice of India, Bhushan Gawai which is not true about him ?

(1) He was born on 24th November 1960.

(2) He practiced in Constitutional Law and Administrative Law.

(3) He was appointed as Government Pleader and Public Prosecutor for Nagpur Bench in January 2005.

(4) He was elevated as a Judge of the Supreme Court of India in May 2019.

89. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

अ. सहाव्या राष्ट्रीय जल पुरस्कारांकरीता आवेदनपत्रे दि. 15 नोव्हेंबर 2024 रोजी मागविण्यात आली.

ब. राष्ट्रीय जल पुरस्कार नऊ प्रकारांमध्ये प्रदान केला जातो.

क. जल शक्ती मंत्रालयाद्वारे राष्ट्रीय जल पुरस्कार 2016 वर्षापासून देण्यात येतात.

(1) अ, ब आणि क बरोबर आहेत

(2) अ, ब आणि क चूक आहेत

(3) अ व ब बरोबर आहेत

(4) ब व क बरोबर आहेत

Which of the following statement is correct ?

A. The applications for the Sixth National Water Awards sought on 15 November 2024.

B. National Water Awards are given under nine categories.

C. Ministry of Jal Shakti has been organising the National Water Awards since year 2016.

(1) A, B and C are correct

(2) A, B and C are incorrect

(3) A and B are correct

(4) B and C are correct

---

90. जागतिक शांतता निर्देशांक 2024 नुसार खालील राष्ट्रांची रँकींग चढत्या क्रमाने लावा.

अ. आयरलॅण्ड

ब. ऑस्ट्रिया

क. आईसलॅण्ड

ड. न्यूझिलंड

(1) अ, ब, क, ड (2) क, अ, ब, ड (3) क, ब, अ, ड (4) ब, क, ड, अ

Arrange the following countries in ascending order according to ranking of Global Peace Index 2024.

A. Ireland

B. Austria

C. Iceland

D. New Zealand

(1) A, B, C, D (2) C, A, B, D (3) C, B, A, D (4) B, C, D, A

91. गुकेश डी. हे देशातील सर्वात उत्कृष्ट बुद्धिबळपटूपैकी एक आहेत. त्यांची कामगिरी अशी आहे, —

अ. 2024 मध्ये सिंगापुर येथे झालेल्या FIDE जागतिक बुद्धिबळ स्पर्धेत सुवर्णपदक मिळविले.

ब. 2024 मध्ये सिंगापुर येथे झालेल्या FIDE 45 व्या बुद्धिबळ ऑलिंपियाड (ओपन टीम) मध्ये सुवर्णपदक मिळविले.

क. 2024 मध्ये बुडापेस्ट येथे झालेल्या FIDE 45 व्या बुद्धिबळ ऑलिंपियाड (वैयक्तिक) मध्ये सुवर्णपदक मिळविले.

वरील कथने लक्षात घ्या आणि योग्य कथने ओळखा.

(1) फक्त अ, ब

(2) फक्त ब, क

(3) फक्त अ, क

(4) वरीलपैकी सर्व

Gukesh D. is one of the most outstanding chess player of the country. His achievements are, —

A. Gold medal in FIDE World Chess Championship held in Singapore in 2024.

B. Gold medal in FIDE 45th Chess Olympiad (Open Team) held in Singapore in 2024.

C. Gold Medal in FIDE 45th Chess Olympiad (Individual) held in Budapest in 2024.

Consider the above statements and select the correct statements.

(1) Only A, B

(2) Only B, C

(3) Only A, C

(4) All of the above

92. योग्य विधान/विधाने ओळखा :

अ. भारतामध्ये 22 जानेवारी 'राष्ट्रीय बालिका दिन' म्हणून साजरा केला जातो.

ब. राष्ट्रीय बालिका दिन हा 2008 पासून बालिकेच्या अधिकार जागृतीसाठी साजरा केला जातो.

क. बेटी बचाओ बेटी पढाओ योजना 2015 मध्ये सुरू करण्यात आली.

(1) फक्त अ, ब (2) फक्त ब, क

(3) फक्त अ, क (4) वरीलपैकी सर्व

Identify the correct statement/s :

A. January 22 is celebrated as 'National Girl Child Day' in India.

B. National Girl Child Day celebrated from 2008 to spread awareness about girl child rights.

C. Beti Bachao Beti Padhao Scheme launched in 2015.

(1) Only A, B (2) Only B, C

(3) Only A, C (4) All of the above

---

93. जोड्या लावा (ब्रिक्स शिखर परिषद) :

	अ		ब
अ.	16 वी ब्रिक्स शिखर परिषद	i.	नवी दिल्ली
ब.	15 वी ब्रिक्स शिखर परिषद	ii.	बीजींग
क.	14 वी ब्रिक्स शिखर परिषद	iii.	जोहान्सबर्ग
ड.	13 वी ब्रिक्स शिखर परिषद	iv.	कझान

	अ	ब	क	ड
(1)	iv	i	ii	iii
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	iii	iv	i
(4)	iv	iii	ii	i

Match the pairs (BRICS Summits) :

	A		B
A.	16th BRICS Summit	i.	New Delhi
B.	15th BRICS Summit	ii.	Beijing
C.	14th BRICS Summit	iii.	Johannesburg
D.	13th BRICS Summit	iv.	Kazan

	A	B	C	D
(1)	iv	i	ii	iii
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	iii	iv	i
(4)	iv	iii	ii	i

---

94. अक्षय अन्न योजने मध्ये लाभार्थ्यांना खालीलपैकी कोणती वस्तू मोफत मिळेल ?

अ. तांदूळ

ब. साखर

क. लाल मिरची पावडर

ड. हळद

इ. ज्वारी

(1) फक्त अ, ब, क (2) फक्त क, ड, इ

(3) फक्त अ, ब, इ (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following items will receive free of cost to the beneficiaries of Akshay Anna Yojana ?

A. Rice

B. Sugar

C. Red chilli powder

D. Turmeric

E. Jowar

(1) Only A, B, C (2) Only C, D, E

(3) Only A, B, E (4) All of the above

---

95. भगवान बिरसा मुंडा जोड रस्ते योजनेविषयी योग्य विधाने ओळखा.

अ. ही योजना महाराष्ट्र सरकारने सुरू केली आहे.

ब. ही योजना फक्त आदिवासी गावांना जोडण्यासाठी केली आहे.

क. या योजनेद्वारे आदिवासी भागांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आणि आश्रमशाळांशी मुख्य रस्त्याने जोडण्यासाठी बनवली आहे.

ड. ही योजना महाराष्ट्र सरकारने जानेवारी 2025 मध्ये बंद केली.

(1) अ, ब (2) ब, क

(3) अ, ब, क (4) अ, क आणि ड

Identify the correct statements regarding Bhagwan Birsa Munda Road Linking Scheme.

A. This scheme was started by Maharashtra Government.

B. This scheme was only launched to connect the tribal villages.

C. This scheme was made to connect tribal areas with primary health centres and Ashram schools through main roads.

D. This scheme was discontinued by Govt. of Maharashtra in January 2025.

(1) A, B (2) B, C

(3) A, B, C (4) A, C and D

---

96. मालदिव मध्ये एप्रिल 2024 मध्ये झालेल्या सार्वत्रिक निवडणुकामध्ये कोणत्या राजकीय पक्षाचा विजय झाला ?

(1) पीपल्स नॅशनल कॉंग्रेस
(2) मालदिव नॅशनल कॉंग्रेस
(3) अवामी लिग
(4) डेमॉक्रॅटिक पार्टी

Which party has won in the General elections of Maldives held in April 2024 ?

(1) People's National Congress
(2) Maldives National Congress
(3) Awami League
(4) Democratic Party

---

97. सिंधू जल करार 1960 नुसार भारत ______ नद्यांचे पाणी वापरू शकतो.

(1) सतलज, इंडस (सिंधू), रावी
(2) रावी, झेलम, इंडस (सिंधू)
(3) सतलज, बियास, रावी
(4) रावी, चिनाब, इंडस (सिंधू)

According to the Indus Water Treaty of 1960, India uses water of ______ rivers.

(1) Sutlej, Indus, Ravi
(2) Ravi, Jhelum, Indus
(3) Sutlej, Beas, Ravi
(4) Ravi, Chenab, Indus

---

98. भारतीय अर्थसंकल्प प्रक्रियेत 'गिलोटिन' चा अर्थ काय आहे ?

अ. सरकारी तूट भरून काढण्यासाठी कर वाढवणे.
ब. अर्थसंकल्पातील अनुदानाच्या उर्वरित मागण्या पुढील चर्चेशिवाय मतदानासाठी ठेवणे.
क. आर्थिक संकटाच्या वेळी रिझर्व्ह बँकेची मदत.
ड. अर्थसंकल्पाच्या शेवटी संसदेकडून नकार.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त ब
(2) फक्त क आणि ड
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त अ

What is the meaning of 'guillotine' in the Indian Budget Process ?

a. Raising taxes to fill Government deficits.
b. Remaining budgetary demands for grants are put to vote without further discussion.
c. Reserve Bank's support during financial crises.
d. Rejection by the Parliament at the end of the budget.

Which of the statement given above is/are correct ?

(1) Only b
(2) Only c and d
(3) Only a, b and c
(4) Only a

---

99. मारुती चितमपल्ली यांनी खालीलपैकी कोणते ग्रंथ लिहीले आहेत ?

अ. रातवा

ब. पाखर माया

क. चकवा चांदण

ड. फुलवंती

इ. जंगलाचा पाऊस

(1) फक्त अ, ब, क
(2) फक्त ब, ड, इ
(3) फक्त अ, ड, ब
(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following books are written by Maruti Chitampalli ?

A. Ratva

B. Pakhar Maya

C. Chakwa Chandan

D. Phulvanti

E. Janglacha Paus

(1) Only A, B, C
(2) Only B, D, E
(3) Only A, D, B
(4) All of the above

---

100. भारताच्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी 24 जानेवारी, 2024 रोजी कोणत्या ठिकाणी कौशल भवन या कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालयाच्या नवीन इमारतीचे उद्घाटन केले ?

(1) नवी दिल्ली
(2) हैद्राबाद
(3) बंगलूरू
(4) लखनौ

The President of India Draupadi Murmu inaugurated Kaushal Bhawan the new building at the ministry of skill development and entrepreneurship, on 24th January, 2024 at

(1) New Delhi
(2) Hyderabad
(3) Bengaluru
(4) Lucknow